

Số: **37** /BC-BCĐGDTP

Hà Nội, ngày **24** tháng **02** năm 2014

BÁO CÁO

Kết quả thực hiện Đề án “Đổi mới và nâng cao hiệu quả hoạt động giám định tư pháp”, Luật giám định tư pháp (năm 2012 và 2013)

Trên cơ sở báo cáo của các bộ, ngành, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, báo cáo kết quả kiểm tra của các đoàn kiểm tra việc tổ chức thực hiện các nhiệm vụ trọng tâm theo kế hoạch và phương hướng nhiệm vụ của Ban Chỉ đạo thực hiện Đề án tại phiên họp thứ 02 ngày 20 tháng 8 năm 2012, Ban Chỉ đạo đánh giá việc thực hiện Đề án, Luật giám định tư pháp của các bộ, ngành, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương năm 2012 và năm 2013 như sau:

I. KẾT QUẢ THỰC HIỆN NHIỆM VỤ

1. Tiếp tục nâng cao nhận thức của các ngành, các cấp về vị trí, vai trò của hoạt động giám định tư pháp

Để tiếp tục nâng cao nhận thức của các ngành, các cấp về vị trí, vai trò của hoạt động giám định tư pháp trong hoạt động tố tụng, Thủ trưởng các bộ, ngành, Chủ tịch Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đã quan tâm hơn trong việc quán triệt, tổ chức thực hiện các nhiệm vụ được giao trong Đề án. Sau khi Luật giám định tư pháp được ban hành và Thủ tướng Chính phủ ban hành Kế hoạch triển khai thi hành Luật giám định tư pháp theo Quyết định số 1549/QĐ-TTg ngày 16/10/2012 (sau đây gọi chung là Kế hoạch triển khai thi hành Luật giám định tư pháp), các bộ, ngành, Ủy ban nhân dân các địa phương đã có những giải pháp kết hợp việc thực hiện các nhiệm vụ của Đề án với thi hành Luật giám định tư pháp như: tiếp tục phổ biến nội dung Đề án gắn với quy định của Luật giám định tư pháp trên cổng thông tin điện tử, mở chuyên mục “pháp luật và cuộc sống” trên báo, đài truyền hình địa phương, mở lớp tập huấn, tổ chức hội nghị quán triệt những nội dung cơ bản của Luật cho các đối tượng cán bộ, công chức, người giám định thuộc thẩm quyền quản lý. Bộ Tài nguyên và Môi trường, Bộ Thông tin và Truyền thông, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch ... đã tổ chức hướng dẫn các đơn vị trực thuộc nghiên cứu chuẩn bị các điều kiện để thực hiện giám định tư pháp khi được trung cầu, phân công thực hiện giám định; Bộ Xây dựng tổ chức kiểm tra các địa phương về hoạt động giám định tư pháp chuyên ngành thuộc thẩm quyền quản lý; Bộ Tư pháp đã tổ chức biên soạn, xuất bản 02 cuốn sách giới thiệu nội dung cơ bản của Luật giám định tư pháp và những vấn đề liên quan phát

hành đến Tủ sách pháp luật cấp xã, các cơ quan Trung ương; Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân, một số sở, ngành, cơ quan tiến hành tố tụng cấp tỉnh; các tổ chức giám định tư pháp ở Trung ương và địa phương và mới đây Bộ Tư pháp đã xuất bản cuốn “Một số vấn đề về pháp lý và kỹ năng thực hiện giám định pháp y, giám định pháp y tâm thần” phát hành đến các cơ quan Trung ương, Ủy ban nhân dân, một số sở, ngành, cơ quan tiến hành tố tụng cấp tỉnh, cấp huyện, tổ chức giám định tư pháp. Công tác bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho người giám định được chú trọng hơn. Lãnh đạo các bộ, ngành, các cấp ủy đảng và chính quyền địa phương, cơ quan tiến hành tố tụng và người tiến hành tố tụng đã quan tâm, nhận thức đầy đủ hơn về vị trí, vai trò của hoạt động giám định tư pháp, tạo vị thế mới cho hoạt động giám định tư pháp, đáp ứng yêu cầu của hoạt động tố tụng và nhu cầu của cá nhân, tổ chức trong đời sống xã hội.

2. Việc triển khai thi hành Luật giám định tư pháp

Kế hoạch triển khai thi hành Luật giám định tư pháp đã phân công nhiệm vụ cụ thể cho từng bộ, ngành, trong đó có nhiệm vụ xây dựng, trình cơ quan có thẩm quyền ban hành hoặc ban hành các văn bản hướng dẫn thực hiện Luật giám định tư pháp theo thẩm quyền quản lý lĩnh vực nhằm đảm bảo các quy định của Luật được thực hiện đồng bộ, hiệu quả, phát huy tác dụng tích cực. Đến nay, tổng hợp báo cáo của các bộ, ngành, kết quả thực hiện như sau:

a) Việc xây dựng, ban hành Nghị định quy định chi tiết thi hành Luật giám định tư pháp

- Đối với Nghị định quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật giám định tư pháp

Bộ Tư pháp tích cực phối hợp các với các bộ, cơ quan ngang Bộ có liên quan xây dựng dự thảo Nghị định quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật giám định tư pháp và ngày 13/11/2012, Bộ Tư pháp đã trình Chính phủ theo đúng kế hoạch. Tuy nhiên, do còn những quan điểm khác nhau trong vận dụng nội dung Kết luận số 23-KL/TW ngày 29 tháng 5 năm 2012 của Ban chấp hành Trung ương về “Một số vấn đề về tiền lương, bảo hiểm xã hội, trợ cấp ưu đãi người có công và định hướng cải cách đến năm 2020” vào việc quy định chế độ, chính sách đối với người giám định tư pháp, tổ chức giám định tư pháp trong dự thảo Nghị định nên ngày 29 tháng 7 năm 2013 Nghị định số 85/2013/NĐ-CP quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật giám định tư pháp mới được ban hành.

- Đối với Nghị định thay thế Nghị định số 26/2005/NĐ-CP ngày 02/03/2005 của Chính phủ về Hội đồng định giá tài sản trong tố tụng hình sự

Kế hoạch triển khai thi hành Luật giám định tư pháp giao trách nhiệm cho Bộ Tài chính xây dựng và trình Chính phủ trong tháng 4/2013. Tuy nhiên, trong quá trình triển khai soạn thảo Nghị định này có nhiều vướng mắc về cơ sở pháp lý, về phạm vi điều chỉnh... Vì vậy, ngày 20 tháng 9 năm 2013, Bộ Tài chính có Công

văn số 12609/BTC - QLG báo cáo Thủ tướng Chính phủ về những vướng mắc trong quá trình triển khai và đề nghị Thủ tướng Chính phủ cho phép xây dựng và ban hành Thông tư của Bộ Tài chính hướng dẫn về Hội đồng giám định giá tài sản trong tổ tụng hình sự theo quy định của Luật giám định tư pháp, đồng thời đề nghị Chính phủ bãi bỏ Nghị định số 26/2005/NĐ-CP về Hội đồng định giá tài sản trong tổ tụng hình sự. Ngày 8/02/2014 Văn phòng Chính phủ có văn bản số 833/VPCP-KTTH thông báo ý kiến của Phó Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Văn Ninh đồng ý với đề xuất của Bộ Tài chính tại Công văn số 12609/BTC - QLG và giao Bộ Tài chính trình Chính phủ xem xét, bãi bỏ Nghị định số 26/2005/NĐ-CP.

b) Việc xây dựng, ban hành Bảng tỷ lệ tổn hại sức khỏe dùng trong giám định pháp y

Bộ Y tế được giao chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành liên quan xây dựng và ban hành Bảng tỷ lệ tổn hại sức khỏe dùng trong giám định pháp y. Bộ Y tế đã phối hợp với Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội ban hành Thông tư liên tịch số 28/2013/TTLT-BYT-BLĐTBXH ngày 27/9/2013 quy định tỷ lệ tổn thương cơ thể do thương tích, bệnh, tật và bệnh nghề nghiệp, có hiệu lực kể từ ngày 15/11/2013 và thay thế Thông tư số 12-TTLB ngày 26 tháng 7 năm 1995 của liên bộ Y tế, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội quy định về tiêu chuẩn thương tật và tiêu chuẩn bệnh tật. Bảng tỷ lệ tổn thương cơ thể được ban hành kèm theo Thông tư này được áp dụng trong giám định y khoa, giám định pháp y và giám định pháp y tâm thần.

c) Việc xây dựng, ban hành Thông tư của các bộ hướng dẫn thi hành Luật giám định tư pháp

Theo Kế hoạch triển khai thi hành Luật giám định tư pháp thì **mỗi bộ quản lý chuyên ngành¹ phải ban hành 03 Thông tư, gồm:** i) Thông tư hướng dẫn về tiêu chuẩn giám định viên tư pháp ở từng lĩnh vực giám định tư pháp; ii) Thông tư hướng dẫn về quy chuẩn chuyên môn hoặc hướng dẫn áp dụng quy chuẩn chuyên môn cho hoạt động giám định tư pháp thuộc lĩnh vực quản lý; iii) Thông tư quy định cụ thể về hồ sơ giám định tư pháp, mẫu bản kết luận giám định, văn bản ghi nhận quá trình thực hiện giám định.

Ngoài nhiệm vụ ban hành các Thông tư nêu trên, một số bộ, ngành còn có trách nhiệm ban hành văn bản hướng dẫn một số nội dung khác, cụ thể là:

- Bộ Tài chính, Bộ Xây dựng, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Ngân hàng Nhà nước có trách nhiệm ban hành Thông tư quy định về điều kiện cơ sở vật chất, trang thiết bị phương tiện giám định của Văn phòng giám định tư pháp thuộc lĩnh vực quản lý.

¹ . Các Bộ: Y tế, Công an, Xây dựng, Tài chính, Tài nguyên và Môi trường, Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn, Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Kế hoạch và Đầu tư, Khoa học và Công nghệ, Giao thông vận tải, Thông tin và Truyền thông, Công thương, Ngân hàng nhà nước Việt Nam.

- **Bộ Y tế, Bộ Công an** có trách nhiệm ban hành Thông tư quy định về điều kiện cơ sở vật chất, trang thiết bị phương tiện giám định tối thiểu cho tổ chức giám định pháp y, pháp y tâm thần, kỹ thuật hình sự.

- **Bộ Công an** có trách nhiệm ban hành văn bản hướng dẫn về trung cầu, yêu cầu giám định và việc đánh giá, sử dụng kết luận giám định tư pháp; văn bản hướng dẫn thống kê về trung cầu, yêu cầu giám định, đánh giá chất lượng hoạt động giám định và sử dụng kết luận giám định trong hoạt động điều tra.

- **Bộ Tài chính** có trách nhiệm ban hành Thông tư hướng dẫn về chế độ cấp phát, sử dụng nguồn kinh phí bảo đảm cho việc chi trả chế độ bồi dưỡng giám định tư pháp và các chi phí cần thiết khác cho việc thực hiện giám định của các cơ quan tiến hành tố tụng và Thông tư hướng dẫn cấp phát, sử dụng nguồn kinh phí bảo đảm cho hoạt động của các tổ chức giám định tư pháp công lập trong lĩnh vực pháp y, pháp y tâm thần và kỹ thuật hình sự².

Thời hạn phải ban hành các văn bản nêu trên chậm nhất là Quý I năm 2013. Tuy nhiên, qua tổng hợp báo cáo kết quả cụ thể là:

+ Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch ban hành Thông tư số 04/2013/TT-BVHTTDL ngày 03/5/2013 quy định tiêu chuẩn, trình tự, thủ tục bổ nhiệm, miễn nhiệm giám định viên tư pháp, lập và công bố danh sách giám định viên tư pháp, người giám định tư pháp theo vụ việc, tổ chức giám định tư pháp theo vụ việc; thủ tục cử người tham gia giám định tư pháp và thành lập hội đồng giám định trong lĩnh vực văn hóa.

+ Bộ Tài chính ban hành Thông tư số 138/2013/TT-BTC ngày 09/10/2013 hướng dẫn điều kiện về cơ sở vật chất của Văn phòng giám định tư pháp trong lĩnh vực tài chính; lập, công bố danh sách người giám định tư pháp theo vụ việc thuộc quản lý của Bộ Tài chính; lập công bố danh sách tổ chức giám định tư pháp theo vụ việc trong lĩnh vực tài chính; áp dụng quy chuẩn chuyên môn cho hoạt động giám định tư pháp trong lĩnh vực tài chính và các nội dung khác liên quan đến giám định tư pháp trong lĩnh vực tài chính.

+ Bộ Công an ban hành Thông tư số 46/2013/TT-BCA ngày 05/11/2013 ban hành các tiêu chuẩn quốc gia trong lĩnh vực an ninh thuộc Bộ Công an. Theo Thông tư này, Bộ Công an đã ban hành quy trình giám định kỹ thuật hình sự đối với 20 chuyên ngành nâng tổng số lên 30 chuyên ngành đã được ban hành quy trình giám định³.

+ Bộ Y tế, Bộ Công an, Bộ Xây dựng, Bộ Thông tin và Truyền thông đang tiến hành sửa đổi, bổ sung đối với Thông tư hướng dẫn về tiêu chuẩn giám định

². Bộ Tài chính cho rằng nội dung này đã có văn bản quy phạm pháp luật điều chỉnh, không cần thiết ban hành Thông tư mới (Công văn số 16462/BTC-PC ngày 27/11/2012 và Công văn số 12471/BTC-PC ngày 18/9/2013).

³. Tại thông tư số 52/2011/TT-BCA đã ban hành quy trình giám định kỹ thuật hình sự đối với 10 chuyên ngành; Thông tư số 56/2013/TT-BCA đã ban hành quy trình giám định kỹ thuật hình sự đối với 20 chuyên ngành

viên tư pháp đã ban hành trước đây theo quy định của Pháp lệnh giám định tư pháp.

Các bộ, cơ quan ngang Bộ còn lại chưa ban hành văn bản hướng dẫn theo yêu cầu của Kế hoạch.

d) Việc xây dựng, ban hành văn bản về chế độ bồi dưỡng giám định tư pháp thay thế Quyết định số 74/2009/QĐ-TTg ngày 7/5/2009 của Thủ tướng Chính phủ

Thực hiện nhiệm vụ được giao, Bộ Tư pháp chủ trì, phối hợp với Bộ Nội vụ, Bộ Tài chính và các bộ, cơ quan ngang Bộ có liên quan xây dựng, trình Thủ tướng Chính phủ⁴ dự thảo Quyết định thay thế Quyết định số 74/2009/QĐ-TTg. Ngày 01/01/2014, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 01/2014/QĐ-TTg về chế độ bồi dưỡng giám định tư pháp.

e) Việc xây dựng, ban hành văn bản của Tòa án nhân dân tối cao, Viện kiểm sát nhân dân tối cao

Theo quy định của Luật giám định tư pháp thì Viện kiểm sát nhân dân tối cao và Tòa án nhân dân tối cao có trách nhiệm hướng dẫn các quy định của pháp luật về trung cầu, đánh giá, sử dụng kết luận giám định tư pháp trong hệ thống Viện kiểm sát nhân dân và Tòa án nhân dân; văn bản hướng dẫn thống kê về trung cầu, yêu cầu giám định, đánh giá chất lượng hoạt động giám định và sử dụng kết luận giám định trong hoạt động truy tố, xét xử. Tuy nhiên, đến nay, các văn bản hướng dẫn nội dung này vẫn chưa được ban hành. Ngày 13/9/2013, Phó Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc đã có văn bản số 268/LĐCP gửi đồng chí Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao và Chánh án Tòa án nhân dân tối cao để đôn đốc thực hiện nội dung này.

g) Đối với Đề án phát triển nguồn nhân lực trong lĩnh vực pháp y, pháp y tâm thần, kỹ thuật hình sự

Theo Kế hoạch triển khai Luật giám định tư pháp thì phát triển nguồn nhân lực trong lĩnh vực pháp y, pháp y tâm thần, kỹ thuật hình sự được xây dựng thành một Đề án chung, trong đó Bộ Y tế chủ trì phần lĩnh vực pháp y, pháp y tâm thần, Bộ Công an chủ trì phần lĩnh vực kỹ thuật hình sự và phải hoàn thành trong Quý III năm 2013. Tuy nhiên, sau khi rà soát Bộ Tư pháp, Bộ Y tế, Bộ Công an thống nhất là lĩnh vực pháp y, pháp y tâm thần và lĩnh vực kỹ thuật hình sự có nhiều yếu tố khác biệt, ngoài yếu tố khác biệt về cơ chế quản lý, điều hành của từng bộ thì mục tiêu, nội dung, giải pháp cụ thể về việc đào tạo, phát triển nguồn nhân lực trong lĩnh vực pháp y, pháp y tâm thần do Bộ Y tế quản lý khác với mục tiêu, nội dung, giải pháp cụ thể về việc đào tạo, phát triển nguồn nhân lực trong lĩnh vực kỹ thuật hình sự do Bộ Công an quản lý, do vậy mỗi lĩnh vực phải có đề án riêng và phải do chính Bộ có thẩm quyền quản lý lĩnh vực đó xây dựng và trình Thủ tướng

⁴ . Tờ trình số 63/TTr-BTP

phê duyệt. Thực tế, Bộ Y tế đã trình và được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Khuyến khích đào tạo và phát triển nhân lực y tế các chuyên ngành Lao, Phong, Tâm thần, Pháp y và Giải phẫu bệnh giai đoạn 2013-2020” theo Quyết định số 319/QĐ-TTg ngày 07 tháng 02 năm 2013. Vì vậy, ngày 08/10/2013 Bộ Tư pháp đã có văn bản số 237/BC-BTP báo cáo Thủ tướng Chính phủ đề xuất việc sửa điểm c, mục 4 phần II của Kế hoạch theo hướng Bộ Công an chủ trì xây dựng đề án phát triển nguồn nhân lực trong lĩnh vực kỹ thuật hình sự, trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt để thực hiện. Ngày 01/11/2013 Văn phòng chính phủ thông báo ý kiến của Phó Thủ tướng Chính phủ (Công văn số 9232/VPCP-PL) đồng ý với đề nghị của Bộ Tư pháp giao Bộ Công an chủ trì xây dựng đề án phát triển nguồn nhân lực trong lĩnh vực kỹ thuật hình sự, trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt; giao Bộ Y tế chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành liên quan quan khẩn trương tổ chức thực hiện Đề án “Khuyến khích đào tạo và phát triển nhân lực y tế các chuyên ngành Lao, Phong, Tâm thần, Pháp y và Giải phẫu bệnh giai đoạn 2013-2020” đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 319/QĐ-TTg ngày 07 tháng 02 năm 2013.

h) Đối với Đề án thành lập Trung tâm pháp y tâm thần khu vực; Đề án củng cố, kiện toàn hệ thống tổ chức pháp y trong ngành y tế

Kế hoạch triển khai thi hành Luật giám định tư pháp giao trách nhiệm cho Bộ Y tế xây dựng, hoàn thành và trình Thủ tướng phê duyệt 02 Đề án này trong Quý II năm 2103, tuy nhiên, đến nay theo báo cáo thì Bộ Y tế vẫn đang nghiên cứu, soạn thảo, chưa trình theo đúng kế hoạch.

3. Về trách nhiệm của Bộ Tư pháp trong việc đôn đốc triển khai thi hành Luật giám định tư pháp

Với trách nhiệm của cơ quan giúp Chính phủ thống nhất quản lý hoạt động giám định tư pháp, Bộ Tư pháp đã có nhiều văn bản đôn đốc, nhắc nhở các bộ, cơ quan ngang Bộ về việc khẩn trương xây dựng, ban hành văn bản hướng dẫn thi hành Luật giám định tư pháp, cụ thể là:

- Công văn số 10007/BTP-BTTP ngày 17/12/2012 của Bộ Tư pháp đề đôn đốc triển khai, thực hiện nhiệm vụ được giao;

- Công văn số 2512/BTP-BTTP ngày 02/4/2013 về việc báo cáo kết quả thực hiện Đề án “Đổi mới và nâng cao hiệu quả hoạt động giám định tư pháp”;

- Công văn số 4012/BTP-BTTP ngày 23/5/2013 về việc báo cáo kết quả triển khai thực hiện Luật giám định tư pháp;

- Công văn số 4713/BTP-BTTP ngày 14/6/2013 về việc hướng dẫn thực hiện một số quy định của Luật giám định tư pháp;

- Công văn số 5075/BTP-BTP ngày 25/6/2013 về việc lập danh sách cá nhân, tổ chức giám định tư pháp;

- Công văn số 7251/BTP-BTTP ngày 16/10/2013 về việc ban hành văn bản hướng dẫn thi hành Luật giám định tư pháp;

Tại Hội nghị triển khai thi hành Luật giám định tư pháp ngày 20/9/2013, Bộ Tư pháp đã tiếp tục nêu vấn đề và đề nghị các bộ, cơ quan ngang Bộ khẩn trương ban hành các văn bản hướng dẫn Luật giám định tư pháp theo thẩm quyền; đề nghị các bộ, cơ quan ngang Bộ, Ủy ban nhân dân các địa phương tiến hành rà soát, lập và công bố danh sách cá nhân, tổ chức đủ điều kiện thực hiện giám định tư pháp.

4. Việc củng cố, kiện toàn tổ chức giám định tư pháp

a) Đối với việc củng cố, kiện toàn tổ chức giám định pháp y, pháp y tâm thần

* Đối với Bộ Y tế:

Bộ Y tế đã kiện toàn cơ cấu tổ chức, giao chỉ tiêu biên chế ổn định cho Viện pháp y quốc gia tại Hà Nội và Phân viện tại thành phố Hồ Chí Minh; kiện toàn bộ máy, tổ chức Viện pháp y tâm thần Trung ương; Phân Viện pháp y tâm thần phía Nam (tại tỉnh Đồng Nai).

* Đối với địa phương:

Theo quy định của Luật giám định tư pháp thì tổ chức giám định pháp y cấp tỉnh là Trung tâm pháp y thuộc Sở Y tế và từ ngày 01/01/2013, Phòng kỹ thuật hình sự thuộc Công an cấp tỉnh chỉ thực hiện giám định pháp y tử thi, không thực hiện giám định pháp y trên cơ thể người sống. Để đảm bảo hiệu quả việc thực hiện quy định này của Luật giám định tư pháp, Bộ Tư pháp đã có văn bản đề nghị Bộ Y tế hướng dẫn, chỉ đạo các địa phương nơi chưa có Trung tâm pháp y thì cần thành lập ngay theo quy định. Đối với các địa phương đã có Trung tâm pháp y thì cần hướng dẫn việc củng cố, kiện toàn về tổ chức, tăng cường cơ sở vật chất, phương tiện cần thiết để các tổ chức này hoạt động thực sự có hiệu quả, tránh tình trạng hụt hẫng về giám định trong lĩnh vực này⁵. Tuy nhiên, đến nay vẫn còn 15 Phòng pháp y thuộc Bệnh viện đa khoa tỉnh⁶, cá biệt tỉnh Bình Phước còn tồn tại Tổ chức giám định pháp y theo quy định của Nghị định số 117/HĐBT ngày 21/7/1988 của Hội đồng Bộ trưởng về giám định tư pháp.

b) Đối với việc củng cố, kiện toàn tổ chức giám định kỹ thuật hình sự

Theo Báo cáo của Bộ Công an, từ năm 2012 đến nay đã thực hiện củng cố hoạt động của Phân viện, Viện Khoa học hình sự tại Đà Nẵng nhằm đáp ứng yêu cầu giám định kỹ thuật hình sự của các tỉnh miền Trung, Tây nguyên và đang tiếp tục củng cố, kiện toàn tổ chức giám định kỹ thuật hình sự theo Kế hoạch số 12/KH-BCA-C41 ngày 27/01/2011 của Bộ trưởng Bộ Công an.

Trụ sở phòng kỹ thuật hình sự được đặt trong khuôn viên trụ sở Công an

⁵. Công văn số 10007/BTP-BTTP ngày 17/12/2012

⁶. Bắc Giang, Bắc Cạn, Đắk Nông, Hải Dương, Hưng Yên, Kon Tum, Lâm Đồng, Ninh Thuận, Quảng Ngãi, Tây Ninh, Vĩnh Long, Ninh Bình, Bắc Ninh, Thái Nguyên, Quảng Ninh

tỉnh, thành phố về cơ bản đủ diện tích để bố trí trang thiết bị và phòng làm việc của cán bộ. Bộ Công an đang triển khai đồng thời các dự án “xây dựng Tàng thư gen tội phạm quốc gia”, tiểu dự án “mua sắm trang bị, phương tiện nâng cao năng lực giám định chất ma túy trang bị cho Viện Khoa học hình sự và Phòng kỹ thuật hình sự giai đoạn 2012-2015”, xây dựng Đề án “hiện đại hóa công tác kỹ thuật hình sự trong lực lượng Công an nhân dân” nên phương tiện, thiết bị phục vụ hoạt động giám định cơ bản đảm bảo để thực hiện giám định tất cả các chuyên ngành thuộc lĩnh vực kỹ thuật hình sự. Phòng kỹ thuật hình sự thuộc Công an các tỉnh, thành phố Hà Nội, thành phố Hồ Chí Minh, Thanh Hoá, Nghệ An, Khánh Hoà, Quảng Ngãi, Quảng Ninh... được đầu tư xây dựng một số phòng thí nghiệm chuyên sâu phục vụ giám định hoá pháp lý, giám định gen bằng công nghệ bán tự động khá hiện đại thực hiện được các yêu cầu giám định phức tạp, đáp ứng đầy đủ yêu cầu của hoạt động tố tụng tại địa phương cũng như một số địa bàn xung quanh. Ủy ban nhân dân một số địa phương như thành phố Hồ Chí Minh, thành phố Hà Nội, tỉnh Quảng Ninh, tỉnh Nam Định hỗ trợ kinh phí cho Phòng kỹ thuật hình sự mua sắm trang thiết bị hiện đại ngang tầm khu vực.

5. Đội ngũ giám định viên tư pháp, người giám định tư pháp theo vụ việc, tổ chức giám định tư pháp theo vụ việc được tăng cường về số lượng và nâng cao về chất lượng

Đội ngũ giám định viên, trong đó đội ngũ giám định viên thuộc các lĩnh vực không có tổ chức giám định tư pháp công lập (tài chính, Thông tin và Truyền thông, Văn hóa, ngân hàng, tài nguyên và môi trường) có sự phát triển đáng kể cả về số lượng và chất lượng. Theo số liệu thống kê của Bộ Tư pháp, tính đến 30/9/2013 tổng số giám định viên đã được bổ nhiệm là 4.175 người, trong đó số giám định viên hoạt động tại các cơ quan ở Trung ương là 1244 người⁷, số giám định viên hoạt động tại các tỉnh, thành phố là 2.931 người, có 26 tỉnh, thành phố có số lượng từ 50 giám định viên trở lên⁸. 100 % giám định viên có trình độ đại học trở lên, trong đó nhiều giám định viên có trình độ thạc sỹ, tiến sỹ.

Ví dụ: 60 % giám định viên trong lĩnh vực giám định pháp y có trình độ trên đại học⁹, 90% giám định viên trong lĩnh vực pháp y tâm thần có trình độ trên đại học¹⁰, lĩnh vực giám định kỹ thuật hình sự có 02 giám định viên là Phó Giáo sư, 12 giám định viên là tiến sỹ, 23 giám định viên là thạc sỹ¹¹.

⁷. Bộ Tài chính có 1165 giám định viên, Bộ Y tế có 54 giám định viên, Bộ Thông tin và Truyền thông có 25 giám định viên.

⁸. Bắc Cạn, Bến Tre, Bình Định, Bình Dương, Bình Thuận, Đắk Lắk, Điện Biên, Đồng Tháp, Hà Giang, Hà Nội, Hải Phòng, Khánh Hòa, Kiên Giang, Kon Tum, Lâm Đồng, Long An, Nam Định, Nghệ An, Phú Yên, Sóc Trăng, Tây Ninh, Thừa Thiên Huế, Tiền Giang, thành phố Hồ Chí Minh, Vĩnh Long, Vĩnh Phúc

⁹. Tham luận của Viện pháp y Quốc gia tại Hội nghị pháp y toàn quốc.

¹⁰. Thống kê của Viện pháp y tâm thần Trung ương.

¹¹. Tham luận của Viện Khoa học hình sự tại HN tổng kết Pháp lệnh giám định tư pháp

Việc rà soát, lập và công bố danh sách giám định viên, người giám định tư pháp theo vụ việc, tổ chức giám định tư pháp theo vụ việc đã được các bộ, cơ quan ngang Bộ, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố quan tâm, thực hiện. Người giám định tư pháp theo vụ việc là cán bộ, công chức, viên chức công tác tại các bộ, cơ quan ngang Bộ ở Trung ương; các sở, ngành ở địa phương. Đội ngũ người giám định tư pháp theo vụ việc là cán bộ, công chức, viên chức có trình độ chuyên môn sâu, năng lực, phẩm chất chính trị vững vàng, có kinh nghiệm nghề nghiệp, có gắng khi được phân công thực hiện giám định tư pháp.

Tính đến ngày 30/9/2013 Bộ Tài chính đã công bố danh sách 1.165 giám định viên thuộc thẩm quyền quản lý; Bộ Xây dựng, Bộ Tài chính đã công bố danh sách 53 tổ chức và 177 người giám định tư pháp theo vụ việc, Bộ Tài nguyên và Môi trường, Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn, Bộ Khoa học và Công nghệ, Bộ Thông tin và Truyền thông, Bộ Quốc phòng, Ngân hàng Nhà nước và 62/63 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đã công bố danh sách giám định viên và người giám định tư pháp theo vụ việc¹². Việc rà soát, lập và công bố danh sách giám định viên, người giám định tư pháp theo vụ việc, tổ chức giám định tư pháp theo vụ việc tạo điều kiện thuận lợi hơn cho cơ quan tiến hành tố tụng khi cần trung cầu giám định, nhất là đối với những lĩnh vực xây dựng, tài chính góp phần tích cực trong việc giải quyết các vụ án trọng điểm, phức tạp, nâng cao hiệu quả công tác đấu tranh phòng chống tham nhũng hiện nay.

Các bộ Công an, Y tế, Tài chính, Thông tin và Truyền thông, các Ủy ban nhân dân tỉnh Vĩnh Phúc, Gia Lai, thành phố Hồ Chí Minh thường xuyên tổ chức các lớp bồi dưỡng kiến thức pháp lý và nghiệp vụ giám định cho hầu hết giám định viên thuộc các lĩnh vực quản lý¹³. Trong năm 2013, Bộ Tư pháp đã nỗ lực phối hợp với cơ quan, tổ chức liên quan tổ chức 04 lớp bồi dưỡng kiến thức pháp lý và kỹ năng thực hiện giám định cho hơn 600 lượt người thuộc các cơ quan tiến hành tố tụng các cấp, giám định viên tư pháp thuộc các tổ chức giám định tư pháp, người giám định tư pháp theo vụ việc, cán bộ thực hiện quản lý nhà nước về giám định tư pháp.

6. Thực hiện chế độ, chính sách đối với người giám định tư pháp

Theo các quy định hiện hành thì giám định viên, người giám định tư pháp được hưởng: Chế độ bồi dưỡng giám định theo Quyết định số 74/QĐ-TTg, chế độ phụ cấp trách nhiệm giám định viên theo Thông tư số 02/2009/TT-BTP của Bộ Tư pháp và một số chế độ ưu đãi khác theo nghề. Một số địa phương như Bình Định, thành phố Hồ Chí Minh, tỉnh Lâm Đồng, thành phố Đà Nẵng đã có chính sách hỗ trợ về tài chính cho các giám định viên tư pháp, tạo động lực khuyến khích, động

¹². Thành phố là Hà Nội chưa thực hiện việc rà soát, lập và công bố danh sách người giám định tư pháp theo vụ việc, tổ chức giám định tư pháp theo vụ việc trên cổng thông tin điện tử theo quy định.

¹³. Năm 2012 Bộ Công an tổ chức 03 lớp bồi dưỡng cho 115 giám định viên kỹ thuật hình sự, Bộ Y tế tổ chức 10 lớp bồi dưỡng cho 300 giám định viên pháp y

viên đội ngũ giám định viên tư pháp¹⁴. Tuy nhiên, trong năm 2011 và 2012 việc thanh toán tiền bồi dưỡng giám định gặp nhiều khó khăn, dẫn đến tình trạng cơ quan trung cầu giám định, trong đó chủ yếu là cơ quan điều tra thuộc lực lượng công an nợ tiền bồi dưỡng giám định với số tiền khá lớn¹⁵ gây bức xúc trong dư luận và ảnh hưởng đến hoạt động giám định tư pháp, khó khăn cho tổ tụng. Để khắc phục tình trạng này, Bộ Tư pháp đã tích cực phối hợp với Bộ Công an, Bộ Tài chính thống nhất thực hiện một số giải pháp cấp bách nên đã giải quyết cơ bản số nợ tiền bồi dưỡng giám định nợ đọng từ năm 2012 trở về trước¹⁶.

7. Tình hình kiểm tra việc thực hiện Đề án ở các địa phương

Theo Kế hoạch của Ban Chỉ đạo, Ban Chỉ đạo đã thành lập 04 đoàn kiểm tra tại một số địa phương nhằm đánh giá những kết quả đạt được sau 02 năm triển khai, thực hiện Đề án, nắm bắt những khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai, thực hiện Đề án để hướng dẫn thực hiện và đề xuất các giải pháp tháo gỡ, khắc phục hạn chế bảo đảm việc thực hiện hiệu quả Đề án và pháp luật giám định tư pháp. Các đoàn kiểm tra đã tiến hành kiểm tra và có báo cáo kết quả về Ban Chỉ đạo.

Hoạt động kiểm tra đã tạo những hiệu ứng rất tích cực, đánh giá đúng mặt tích cực, chỉ ra tồn tại, hạn chế cần khắc phục trong việc tổ chức thực hiện Đề án cũng như về tổ chức, hoạt động giám định tư pháp tại các địa phương; đồng thời động viên tổ chức giám định tư pháp, người giám định tư pháp tiếp tục phát huy kết quả đã đạt được, vượt qua mọi khó khăn, phức tạp trong hoạt động, đáp ứng yêu cầu của hoạt động tố tụng và nhu cầu của cá nhân, tổ chức về giám định tư pháp. Kết quả kiểm tra cũng có tác động sâu sắc, làm chuyển biến mạnh mẽ nhận thức của cấp ủy, chính quyền về vị trí, vai trò quan trọng của hoạt động giám định tư pháp. Sau khi có báo cáo kết quả kiểm tra, Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố nơi được kiểm tra đã tích cực chỉ đạo, đôn đốc các sở, ngành chủ động trong việc thực hiện, hoàn thành các nhiệm vụ được giao trong kế hoạch của Chính phủ, chấn

¹⁴ - Quyết định số 30/2008/QĐ-UBND ngày 30/8/2008 của UBND tỉnh Bình Định, giám định viên chuyên trách được hưởng 2.000.000đ/người/tháng; giám định viên không chuyên trách được hưởng 1.000.000đ/người/tháng

- Quyết định số 15/2012/QĐ-UBND ngày 18/4/2012 của UBND thành phố Hồ Chí Minh, giám định viên hưởng 830.000đ/người/tháng, người giúp việc trực tiếp cho GĐV hưởng 581.000đ/người/tháng, người giúp việc gián tiếp hưởng 415.000đ/người/tháng;

- Quyết định số 17/2010/QĐ-UBND của UBND Tp Đà Nẵng, bộ phận trực tiếp hưởng 0,6/mức lương tối thiểu, bộ phận gián tiếp hưởng 0,2 mức lương tối thiểu.

- UBND tỉnh Lâm Đồng hỗ trợ 300.000.000đ/năm cho chi bồi dưỡng cho GĐV.

¹⁵ Công an thành phố Hồ Chí Minh nợ hơn 5 tỷ đồng, Công an tỉnh Bình Thuận nợ hơn 2 tỷ đồng.

¹⁶ - Bộ Tư pháp đã chủ trì, phối hợp với Bộ Công an, Bộ Tài chính tổ chức 02 Hội nghị tập huấn chỉ tiết cho các cơ quan trung cầu giám định, tổ chức giám định tư pháp về việc lập dự toán, việc thanh quyết toán kinh phí chi phí giám định, tiền bồi dưỡng giám định (Hội nghị tại Hà Nội ngày 20/9/2013, Hội nghị tại thành phố Hồ Chí Minh ngày 23/9/2013).

- Bộ Công an đã tổ chức kiểm tra việc thực hiện chế độ bồi dưỡng giám định tại một số cơ quan công an địa phương, chỉ đạo cụ thể các giải pháp khắc phục, đồng thời đã cấp bổ sung kinh phí trên 26 tỷ đồng cho công an một số địa phương thực hiện chi trả tiền bồi dưỡng giám định tư pháp.

chính những thiếu sót trong quá trình tổ chức thực hiện Đề án tại địa phương mà đoàn kiểm tra đã chỉ ra¹⁷.

8. Đánh giá chung

Từ khi Kế hoạch triển khai thi hành Luật giám định tư pháp được ban hành, đặc biệt từ sau Phiên họp của Ban Chỉ đạo ngày 20/8/2012, các bộ, ngành, Ủy ban nhân dân các địa phương đã có chuyển biến tích cực, việc triển khai nhiệm vụ được phân công theo yêu cầu của kế hoạch, sự chỉ đạo của Ban Chỉ đạo thực hiện Đề án ở cấp Trung ương có hiệu quả thiết thực. Kết quả triển khai thực hiện Đề án đã tác động mạnh mẽ, hoạt động giám định tư pháp có bước phát triển nhiều mặt nâng cao hiệu quả đáp ứng yêu cầu của hoạt động tố tụng và yêu cầu của cá nhân, tổ chức, cụ thể là:

- Nhận thức của các bộ, ngành, các cấp ở địa phương về vị trí, vai trò của hoạt động giám định tư pháp, nhất là nhận thức về trách nhiệm được nâng cao, hoạt động giám định tư pháp đã được quan tâm đầy đủ hơn; kết luận giám định tư pháp kịp thời, chính xác là căn cứ để giải quyết đúng đắn vụ án, giải tỏa đối với dư luận xã hội trong một số vụ án nghiêm trọng, tạo điều kiện để cơ quan tiến hành tố tụng giải quyết vụ án được chính xác, khách quan, nhất là những vụ án phức tạp được dư luận xã hội quan tâm¹⁸.

- Thể chế về tổ chức và hoạt động giám định tư pháp đã có bước hoàn thiện quan trọng với việc Quốc hội thông qua Luật giám định tư pháp, Chính phủ ban hành Nghị định số 85/2013/NĐ-CP quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật giám định tư pháp. Các bộ, cơ quan ngang Bộ thực hiện quản lý chuyên ngành tích cực triển khai thực hiện nhiệm vụ ban hành Thông tư hướng dẫn cụ thể thuộc thẩm quyền. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã ban hành Thông tư hướng dẫn về tiêu chuẩn bổ nhiệm giám định viên thuộc lĩnh vực văn hóa, Bộ Công an đã ban hành 30 Quy trình giám định kỹ thuật hình sự, Bộ Tài chính ban hành Thông tư số 138/2013/TT-BTC ngày 09/10/2013 hướng dẫn một số nội dung của Luật giám định tư. Bộ Y tế, Bộ Thông tin và Truyền thông, Bộ Xây dựng ... đang tích cực soạn thảo hoặc sửa đổi Thông tư đã ban hành theo quy định của Pháp lệnh giám định tư pháp sẽ hoàn thiện để ban hành các Thông tư trong thời gian tới.

- Các tổ chức giám định tư pháp công lập được củng cố, kiện toàn một bước quan trọng, năm 2012 và năm 2013 cả nước đã có thêm 04 trung tâm pháp y được thành lập. Viện Pháp y quốc gia, Viện Khoa học hình sự, Viện pháp y tâm thần

¹⁷. Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội, thành phố Hải Phòng, tỉnh Quảng Ninh, tỉnh Kon Tum đã có văn bản chỉ đạo việc thực hiện kiến nghị của đoàn kiểm tra.

¹⁸. - Vụ án "quan tài diều phở" ở Vĩnh Phúc kết luận của Trung tâm pháp y thuộc Viện khoa học hình sự, Bộ Công an thống nhất với kết luận của Trung tâm pháp y tỉnh Vĩnh Phúc về nguyên nhân tử vong của nạn nhân đã tạo điều kiện để cơ quan tiến hành tố tụng tỉnh Vĩnh Phúc giải quyết vụ án được dư luận đồng tình;

- Vụ án gài thuốc nổ trong xe máy tại Bắc Ninh, Viện khoa học hình sự, Bộ Công an đã kết luận chính xác nguyên nhân nổ xe do thuốc nổ là căn cứ truy nguyên tìm ra kẻ phạm tội.

Trung ương được triển khai một số dự án đầu tư bổ sung trang thiết bị mới, đáp ứng yêu cầu hoạt động giám định. Trụ sở nhiều tổ chức giám định cấp tỉnh, hầu hết các phòng kỹ thuật hình sự, Công an cấp tỉnh được đầu tư khang trang, đảm bảo diện tích làm việc¹⁹; một số trung tâm pháp y, pháp y tâm thần cấp tỉnh được quan tâm bổ sung kinh phí hàng năm hoặc được trang bị hệ thống thiết bị hiện đại, được trang bị xe ô tô phục vụ hoạt động giám định ngoài trụ sở...²⁰.

- Đội ngũ giám định viên tư pháp phát triển về số lượng, đảm bảo về phẩm chất, đạo đức, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, tinh thần trách nhiệm với công việc được tăng cường.

- Việc rà soát, lập và công bố danh sách giám định viên, người giám định tư pháp theo vụ việc, tổ chức giám định tư pháp theo vụ việc được hầu hết các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, Bộ Tài chính, Bộ Xây dựng thực hiện theo đúng quy định.

- Công tác đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ chuyên sâu, nhất là trong lĩnh vực kỹ thuật hình sự, pháp y, pháp y tâm thần được quan tâm hơn trước.

- Chế độ, chính sách đãi ngộ đối với người giám định được quan tâm tạo đã phát triển mới về đội ngũ người giám định tư pháp.

- Công tác quản lý nhà nước về giám định tư pháp đã phát huy hiệu quả hơn, sự phối hợp giữa các cơ quan tiến hành tố tụng với cơ quan quản lý nhà nước đã có chuyển biến tích cực. Công tác xã hội hóa hoạt động giám định đối với một số lĩnh vực theo quy định của Luật giám định tư pháp được Ủy ban nhân dân các địa phương quan tâm, khuyến khích nên đã có hiệu ứng khá tích cực. Ủy ban nhân dân thành phố Hồ Chí Minh đã cấp giấy phép thành lập 01 Văn phòng giám định tư pháp trong lĩnh vực tài chính²¹.

II. NHỮNG TỒN TẠI, HẠN CHẾ VÀ NGUYÊN NHÂN

1. Tồn tại, hạn chế

a) Văn bản hướng dẫn Luật giám định tư pháp của một số bộ, cơ quan ngang Bộ thực hiện quản lý chuyên ngành chưa được ban hành kịp thời, đặc biệt là quy chuẩn chuyên môn dùng trong giám định tư pháp theo Kế hoạch triển khai Luật giám định tư pháp đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt theo Quyết định số 1549/QĐ-TTg ngày 16/10/2012.

¹⁹. Trung tâm pháp y Vĩnh Phúc được đầu tư 18 tỉ đồng xây dựng mới Trung tâm trên diện tích 4000m² và Trung tâm pháp y Đà Nẵng được đầu tư 7 tỉ đồng xây dựng mới trên diện tích 1000m².

²⁰. Trung tâm pháp y tỉnh Kiên Giang được đầu tư 25 tỷ đồng mua sắm trang thiết bị, Trung tâm pháp y Tp. Hồ Chí Minh được đầu tư 34 tỷ đồng mua sắm trang thiết bị. Phòng kỹ thuật hình sự, Công an tỉnh Quảng Ninh, Công an thành phố Hà Nội... được trang bị những thiết bị, phương tiện giám định tương đối hiện đại đáp ứng các yêu cầu giám định phức tạp.

Trung tâm giám định pháp y tâm thần thành phố Hà Nội, Hải Phòng, Thái Bình ... được trang bị hệ thống camera hiện đại.

²¹. Quyết định số 5152/QĐ-UBND ngày 20/9/2013 của UBND thành phố Hồ Chí Minh

b) Việc ban hành Nghị định và các văn bản hướng dẫn thi hành Luật giám định tư pháp còn chậm so với yêu cầu.

c) Vẫn còn 16 tỉnh chưa thực hiện việc củng cố, kiện toàn tổ chức giám định tư pháp công lập trong lĩnh vực pháp y theo quy định của Luật²².

d) Điều kiện về cơ sở vật chất, trang thiết bị làm việc của đa số các tổ chức giám định tư pháp công lập còn thiếu thốn, lạc hậu, nhất là cơ sở vật chất, thiết bị, phương tiện của hầu hết tổ chức giám định pháp y cấp tỉnh còn thiếu thốn, lạc hậu.

e) Nhân lực trong các tổ chức giám định tư pháp công lập thiếu hụt, đội ngũ giám định viên pháp y hầu hết là kiêm nhiệm²³, có địa phương toàn bộ nhân viên thuộc tổ chức giám định pháp y là kiêm nhiệm (Nam Định, Thái Bình).

g) Việc khắc phục những tồn tại trong việc thực hiện Quyết định số 74/2009/QĐ-TTg ngày 7/5/2009 của Thủ tướng Chính phủ về chế độ bồi dưỡng giám định tư pháp còn chậm, tình trạng nợ tiền bồi dưỡng đối với người giám định tư pháp vẫn chưa được giải quyết dứt điểm ở một số địa phương. Các giám định viên không thuộc biên chế của các tổ chức giám định tư pháp công lập, các giám định viên ở các lĩnh vực giám định không có tổ chức giám định tư pháp công lập chưa được hưởng phụ cấp trách nhiệm.

h) Tòa án nhân dân tối cao, Viện kiểm sát nhân dân tối cao chưa chủ động trong việc thực hiện nhiệm vụ xây dựng, ban hành văn bản hướng dẫn áp dụng các quy định của Luật giám định tư pháp về trung cầu, yêu cầu giám định và đánh giá, sử dụng kết luận giám định tư pháp; văn bản hướng dẫn thống kê về trung cầu, yêu cầu giám định, đánh giá chất lượng hoạt động giám định và sử dụng kết luận giám định trong hoạt động truy tố, xét xử.

i) Việc tổ chức kiểm tra của các đoàn kiểm tra của Ban Chỉ đạo còn chậm so với kế hoạch, việc lập kế hoạch kiểm tra, báo cáo kết quả kiểm tra chưa đúng thời hạn.

k) Bộ Y tế, Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Tài chính, Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội chưa triển khai có hiệu quả nhiệm vụ hoàn thiện các thủ tục, bảo đảm kinh phí và các điều kiện khác phục vụ cho việc xây dựng và đưa vào sử dụng trụ sở Viện Pháp y quốc gia tại quận Hoàng Mai, Hà Nội theo Kết luận của Trường Ban Chỉ đạo tại phiên họp thứ hai.

2. Nguyên nhân chủ yếu của những tồn tại, hạn chế

a) Nhận thức của nhiều bộ, ngành và Ủy ban nhân dân cấp tỉnh, đặc biệt nhận thức của người đứng đầu chưa đầy đủ, toàn diện về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của công tác giám định tư pháp đối với hoạt động tố tụng. Vai trò, trách

²². Các tỉnh: Bắc Giang, Bắc Cạn, Đắk Nông, Hải Dương, Hưng Yên, Kon Tum, Lâm Đồng, Ninh Thuận, Quảng Ngãi, Tây Ninh, Vĩnh Long, Ninh Bình, Bắc Ninh, Thái Nguyên, Quảng Ninh, Bình Phước.

²³. Theo số liệu của Viện pháp y quốc gia, hiện cả nước có 171 giám định viên pháp y chuyên trách trên tổng số 917 giám định viên pháp y.

nhiệm của từng bộ, ngành trong việc chỉ đạo, triển khai thực hiện nhiệm vụ theo lĩnh vực thuộc thẩm quyền quản lý chưa được đề cao, không chủ động, thiếu tích cực, đặc biệt là trong việc thực hiện kế hoạch triển khai thi hành Luật giám định tư pháp.

b) Sự phối hợp giữa các bộ, ngành trong việc chỉ đạo, xây dựng thể chế còn thụ động, thiếu đồng bộ.

c) Vai trò, trách nhiệm của các cơ quan chuyên môn trong việc tham mưu giúp Thủ trưởng các bộ, cơ quan ngang Bộ, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh chưa được phát huy tích cực, thiếu sự phối hợp cần thiết.

d) Một số thành viên Ban Chỉ đạo thực hiện Đề án ở cấp Trung ương chưa chủ động, tích cực trong việc thực hiện nhiệm vụ được giao, cũng như việc chỉ đạo, đôn đốc địa phương thuộc địa bàn được phân công theo kế hoạch và Kết luận của Trưởng Ban tại các phiên họp Ban Chỉ đạo.

e) Một số văn bản của Bộ Công an hướng dẫn việc chi trả tiền bồi dưỡng giám định còn trùng chéo, mâu thuẫn, thiếu chính xác, không phù hợp với quy định của Quyết định số 74/QĐ-TTg²⁴. Trình tự, thủ tục, hồ sơ thanh toán chế độ bồi dưỡng giám định chưa được hướng dẫn thực hiện thống nhất trong toàn ngành nên nảy sinh tình trạng một số công an địa phương quy định thủ tục thanh toán tiền bồi dưỡng giám định không phù hợp, khó thực hiện²⁵.

g) Các bộ, cơ quan ngang Bộ thực hiện quản lý chuyên ngành chưa quan tâm chỉ đạo cơ quan đầu mối giải quyết chế độ phụ cấp trách nhiệm, chế độ bồi dưỡng cho giám định viên thuộc lĩnh vực quản lý.

III. PHƯƠNG HƯỚNG, NHIỆM VỤ TRỌNG TÂM, GIẢI PHÁP NĂM 2014

Để thực hiện Luật giám định tư pháp đạt hiệu quả, trước hết các ngành, các cấp phải nhận thức đầy đủ về công tác giám định tư pháp đối với hoạt động tố tụng, đặc biệt là trong công tác phòng, chống tham nhũng. Do vậy, việc nâng cao nhận thức của các ngành, các cấp về ý nghĩa, vị trí, vai trò của công tác giám định tư pháp cần được đặc biệt quan tâm. Các Bộ, ngành, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương với trách nhiệm của mình cần thực hiện đúng và đầy đủ các nhiệm vụ được phân công tại Kế hoạch thực hiện Đề án ban hành kèm theo Quyết định số 1358/QĐ-TTg ngày 03/8/2010 và Kế hoạch triển khai thi hành

²⁴. - Điểm 6, điểm 7 Công văn số 24/BCA-V22 ngày 04/01/2012 của Bộ Công an đã hướng dẫn: các cơ quan tổ chức giám định pháp y phải chi trả tiền bồi dưỡng giám định tư pháp cho cả điều tra viên, cán bộ kỹ thuật hình sự được giao nhiệm vụ trong thời gian khám nghiệm tử thi, mổ tử thi, khai quật tử thi.

- Điểm 1 Công văn số 2263/BCA-V22 ngày 18/7/2012, Bộ Công an quy định số người tham gia một trường hợp giám định là không đúng thẩm quyền.

²⁵. Điểm 1, Mục III văn bản số 877/QĐ-CAT-PC 44 ngày 08/8/2012 của Công an tỉnh Quảng Ninh quy định tạm thời việc thực hiện chế độ bồi dưỡng yêu cầu trong hồ sơ thanh toán tiền bồi dưỡng phải có bản sao Quyết định trung cầu giám định, bản sao Kết luận giám định, Quyết định khởi tố hoặc Quyết định không khởi tố vụ án hình sự hoặc báo cáo về vụ việc ... không phù hợp với quy định của pháp luật tố tụng hình sự, pháp luật về tài chính, kế toán, pháp luật về giám định tư pháp.

Luật giám định tư pháp ban hành kèm theo Quyết định số 1549/QĐ-TTg ngày 16/10/2012 của Thủ tướng Chính phủ. Năm 2014, Ban Chỉ đạo cần tập trung chỉ đạo triển khai các nhiệm vụ cơ bản sau đây:

1. Nâng cao nhận thức về công tác giám định tư pháp

- Các Bộ, ngành, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương quan tâm chỉ đạo, có biện pháp để tiếp tục nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò của công tác giám định tư pháp bằng việc quán triệt hiệu quả các quy định của Luật giám định tư pháp, Nghị định số 85/2013/NĐ-CP ngày 29/7/2013 của Chính phủ quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật giám định tư pháp.

- Các bộ, cơ quan ngang Bộ, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương cần tiếp tục đẩy mạnh công tác bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ, kiến thức pháp lý, chú trọng xây dựng bản lĩnh chính trị, nghiệp vụ cho đội giám định viên tư pháp thuộc thẩm quyền quản lý.

2. Nâng cao vai trò của cơ quan thường trực Ban Chỉ đạo

Bộ Tư pháp – Cơ quan thường trực Ban Chỉ đạo cần chủ động hơn trong công tác đầu mối, tích cực đôn đốc các thành viên Ban Chỉ đạo, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh thực hiện nhiệm vụ; thường xuyên nắm bắt những khó khăn, vướng mắc của hoạt động giám định tư pháp trong việc đáp ứng yêu cầu giám định của hoạt động tố tụng để đề xuất biện pháp tháo gỡ, không để tồn đọng giám định theo trung cầu của các cơ quan tiến hành tố tụng.

3. Đối với các thành viên Ban Chỉ đạo

Mỗi Thành viên Ban Chỉ đạo cần tích cực, chủ động hơn nữa trong việc tổ chức thực hiện nhiệm vụ được phân công.

4. Hoàn thiện thể chế

a) Bộ Tài chính:

- Xây dựng, trình Chính phủ ban hành Nghị định hướng dẫn Pháp lệnh chi phí giám định, định giá; chi phí cho người làm chứng, người phiên dịch;

- Ban hành Thông tư hướng dẫn về chế độ cấp phát, sử dụng nguồn kinh phí bảo đảm cho việc chi trả chế độ bồi dưỡng giám định tư pháp và các chi phí cần thiết khác cho việc thực hiện giám định của các cơ quan tiến hành tố tụng;

- Ban hành Thông tư hướng dẫn cấp phát, sử dụng nguồn kinh phí bảo đảm cho hoạt động của các tổ chức giám định tư pháp công lập trong lĩnh vực pháp y, pháp y tâm thần và kỹ thuật hình sự.

b) Bộ Công an ban hành:

- Thông tư hướng dẫn về tiêu chuẩn giám định giám định viên thuộc lĩnh vực kỹ thuật hình sự;

- Thông tư hướng dẫn về hồ sơ giám định tư pháp, mẫu bản kết luận giám định, văn bản ghi nhận quá trình giám định;

- Thông tư quy định điều kiện, cơ sở vật chất, trang thiết bị, phương tiện tối thiểu cho tổ chức giám định kỹ thuật hình sự;

- Chủ trì, phối hợp với Viện kiểm sát nhân dân tối cao, Tòa án nhân dân tối cao xây dựng, ban hành Thông tư liên tịch hướng dẫn về trung cầu, yêu cầu giám định, đánh giá, sử dụng kết luận giám định tư pháp; thống kê về trung cầu, yêu cầu giám định; đánh giá việc sử dụng kết luận giám định trong hoạt động điều tra, truy tố, xét xử.

c) Bộ Y tế ban hành:

- Thông tư hướng dẫn về tiêu chuẩn giám định giám định viên thuộc lĩnh vực pháp y, pháp y tâm thần;

- Hướng dẫn thực hiện Thông tư Liên bộ số 28/2013/TTLT-BYT-BLĐTBXH và tiếp tục bổ sung, hoàn thiện ban hành Bảng tổn hại sức khỏe dùng trong giám định pháp y;

- Thông tư hướng dẫn về hồ sơ giám định tư pháp, mẫu bản kết luận giám định, văn bản ghi nhận quá trình giám định trong lĩnh vực pháp y, pháp tâm thần;

- Thông tư quy định điều kiện, cơ sở vật chất, trang thiết bị, phương tiện tối thiểu cho tổ chức pháp y, pháp y tâm thần;

- Thông tư hướng dẫn thực hiện các chế độ phụ cấp đối với giám định viên tư pháp trong lĩnh vực pháp y, pháp y tâm thần.

d) Các Bộ: Y tế, Xây dựng, Thông tin và Truyền thông, Tài nguyên và Môi trường, Giao thông vận tải, Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn, Kế hoạch và Đầu tư, Văn hóa, Thể thao và Du lịch ban hành:

- Thông tư hướng dẫn về quy chuẩn chuyên môn hoặc hướng dẫn áp dụng quy chuẩn chuyên môn trong thực hiện giám định;

- Thông tư hướng dẫn về hồ sơ giám định tư pháp, mẫu bản kết luận giám định, văn bản ghi nhận quá trình giám định trong lĩnh vực quản lý.

e) Các Bộ: Tài chính, Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Xây dựng và Ngân hàng Nhà nước ban hành:

Thông tư quy định về điều kiện, cơ sở vật chất, trang thiết bị của văn phòng giám định tư pháp.

5. Về xây dựng Đề án

a) Bộ Y tế xây dựng:

- Đề án thành lập Trung tâm pháp y tâm thần khu vực;

- Đề án củng cố tổ chức pháp y trong ngành y tế.

b) Bộ Công an xây dựng:

Đề án phát triển nguồn nhân lực trong lĩnh vực kỹ thuật hình sự.

6. Về củng cố, kiện toàn tổ chức giám định tư pháp công lập

- Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương chưa thành lập tổ chức giám định pháp y theo quy định của Luật giám định tư pháp cần sớm thành lập để đảm bảo hoạt động giám định tư pháp đáp ứng yêu cầu của hoạt động tố tụng;

- Các Bộ, ngành, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương tiếp tục quan tâm bảo đảm đủ người thực hiện giám định, đáp ứng yêu cầu về trung cầu giám định của cơ quan tiến hành tố tụng đối với lĩnh vực quản lý của Bộ, ngành, địa phương mình.

7. Về thực hiện chế độ bồi dưỡng giám định tư pháp

Các Bộ, ngành, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương khẩn trương tổ chức thực hiện có hiệu quả Quyết định số 01/2014/QĐ-TTg ngày 01/01/2014 của Thủ tướng Chính phủ về chế độ bồi dưỡng giám định tư pháp.

8. Về tổ chức kiểm tra việc thực hiện Đề án, Luật giám định tư pháp

Ban Chỉ đạo tổ chức kiểm tra tại một số Bộ, ngành, địa phương về việc kiện toàn tổ chức giám định tư pháp; thực hiện các chế độ, chính sách đối với người thực hiện giám định tư pháp, đánh giá trình tự, thủ tục tiến hành giám định, chất lượng kết luận giám định tư pháp tại các tổ chức giám định tư pháp.

Nơi nhận:

- Thủ tướng Chính phủ (để báo cáo);
- Các Phó Thủ tướng CP (để báo cáo);
- Các thành viên BCD ở cấp TƯ;
- UBND tỉnh, Tp trực thuộc TƯ;
- Các Thứ trưởng (để biết);
- Công thông tin Bộ Tư pháp;
- Lưu: VT, Cục BTTP.

TM. BAN CHỈ ĐẠO Ở CẤP TRUNG ƯƠNG
PHÓ TRƯỞNG BAN THƯỜNG TRỰC

BỘ TRƯỞNG BỘ TƯ PHÁP
Hà Hùng Cường

ỦY BAN NHÂN DÂN
TỈNH BÌNH ĐỊNH

SAO Y BẢN CHÍNH

Số: 332/SY-UBND

Bình Định, ngày 04 tháng 3 năm 2014

Nơi nhận:

- CT, các PCT UBND tỉnh;
- Công an tỉnh;
- Sở Tư pháp;
- Sở Y tế;
- Sở Tài chính;
- CVP, K2;
- Lưu: VT (10b).

TL. CHỦ TỊCH
KT. CHÁNH VĂN PHÒNG
PHÓ VĂN PHÒNG

Nguyễn Thái Bình